

Dönem : 1

Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı :

642

**Cumhuriyet Senatosu Tokat Üyesi Zihni Betil ve 25 arkadaşının
Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun değiştirilmesine
dair kanun teklifi ve Adalet ve Anayasa komisyonları raporları
(2/630)**

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun değiştirilmesine dair kanun teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yerine getirilmesini derin saygılarımızla rica ederiz.

24. 12. 1963

Tokat Senatörü <i>Z. Betil</i>	Konya Senatörü <i>S. Çumralı</i>	Muş Senatörü <i>İ. Akpolat</i>
Gaziantep Senatörü <i>Z. İslâm</i>	Konya Senatörü <i>M. Dinekli</i>	Ankara Senatörü <i>N. Ağırnaslı</i>
Tabii Üye <i>A. Yıldız</i>	Kırklareli Senatörü <i>A. N. Arı</i>	Urfa Senatörü <i>V. Gerger</i>
Malatya Senatörü <i>N. Yetkin</i>	Hatay Senatörü <i>V. Aksoy</i>	Malatya Senatörü <i>M. Z. Tulunoğlu</i>
Van Senatörü <i>F. Işık</i>	Gaziantep Senatörü <i>N. Özgül</i>	Tabii Üye <i>S. Küçük</i>
Mardin Senatörü <i>K. Saraçoğlu</i>	Tabii Üye <i>R. Aksoyoğlu</i>	Tabii Üye <i>S. Özgür</i>
Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>E. Çağa</i>	Tabii Üye <i>S. Karaman</i>	Tabii Üye <i>M. Ataklı</i>
Tabii Üye <i>F. Özdilek</i>	Denizli Senatörü <i>C. Akyar</i>	Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>Â. Ünlü</i>
Isparta Senatörü <i>S. Seren</i>	Cumhurbaşkanınca S. Ü. <i>H. Kangal</i>	İstanbul Milletvekili <i>C. Kurca</i>

Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun değiştirilmesine dair kanun teklifi

G E R E K Ç E

Anayasamızın, Cumhuriyet Senatosuna, birincisi kanunların teknik mükemmeliyetini sağlamak; ikincisi de iki yılda bir üçte birinin yenilenmesi suretiyle memleket halkoyunda vukubulan dalgalanmaların yasama faaliyetine aksetmesiyle vasıta olmak üzere iki önemli fonksiyon tanımlanmış bulunmaktadır.

Halen Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçimi nispi çoğunluk esasına dayanan liste sistemiye göre yapılmaktadır. Bu sistemin, Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçiminde halkoyu içindeki

değişik eğilimleri sadakatle aksettiremediği ortadadır. Böyle olunca, Cumhuriyet Senatosunun, yukarıda bahis konusu ikinci fonksiyonu tam mânâsıyla yerine getirilememektedir. Bu durumda, Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçiminde de nispi temsil sisteminin uygulanması uygun olacaktır.

Bu amaçla hazırlanan iş bu kanun teklifinde, 1 nci maddede, mer'i Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun kaldırılan maddeleriyle bu kaldırılan hükümler yerine uygulanacak hükümler Milletvekili Seçim Kanununun maddelerine atafta bulunulmak suretiyle tesbit edilmiştir. Pek tabii olarak mer'i Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununda, Cumhuriyet Senatosunun kendi özellikleriyle ilgili olarak mevcut hükümler muhafaza olunmuştur. Kanun teklifinin 2 nci maddesi yürürlüğe giriş maddesidir; teklifin 3 ncu maddesi ise, yürütme maddesini teşkil etmektedir.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/630
Karar No. : 64

7 . 2 . 1961

Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Tokat Üyesi Zihni Betil ve 25 arkadaşının, Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun değiştirilmesine dair kanun teklifi Komisyonumuzda teklif sahibi ve Hükümet temsilcilerinin iştiraki ile tetkik ve müzakere olundu :

Teklifin gerekçesinde de kısaca belirtildiği gibi, Anayasamız, Cumhuriyet Senatosuna 2 önemli fonksiyon tanımıştır.

Birincisi, kanunların teknik mükemmeliyetni sağlamak,

İkincisi de iki yılda bir senato üyelerinin üçte birinin yenilenmesi suretiyle halkoyunda vukubulan dalgalanmaların yasama faaliyetine aksetmesinde, vasıta olmaktadır.

Cumhuriyet Senatosu üyelerinin mer'i seçim sistemi, nipi çoğunluk esasına dayanan liste usulü olduğundan, bu sistem halkoyu içindeki değişik eğilimleri sadakatle aksettirememektedir.

Bu sebepten, C. Senatosunun ikinci fonksiyonu tam mânâsıyla yerine getirilememektedir.

Halbuki nispi sistem, halkoyunu en az zararlı, realiteyi en çok aksettiren bir sistemdir. Bunda kimsenin şüphesi yoktur.

Her ne kadar, bir C. Senatosu üyesi çıkararak vilâyetler için bu sistemin bir faydası yok ise de 2 ve daha fazla üye çıkararak vilâyetler için fayda ve önemi aşikârdır.

Her vilâyetin çıkaracağı C. Senatosu üyesi sayısı 24 Mayıs 1961 gün ve 304 sayılı Kanunla dondurularak belli edilmiştir. Buna göre, 24 ilimizde 1, 25 ilimizde 2, 8 ilimizde 3, 6 ilimizde 4, 1 ilimizde 5, 1 ilimizde 6, bir ilimizde 7 ve bir ilimizde de 10 C. Senatosu üyesi bulunmaktadır.

Mevcut 150 C. Senatosu üyesinden 24 tanesi çıkarıldığı takdirde geride kalan 126 üyelik için nispi sistemin tesiri ve faydası izahtan vârestedir.

Kaldı ki, aynı şekilde az üye sayısı çıkararak, İl Genel Meclisi üyesi seçimleri de 17 . 11 . 1963 tarihinde nispi usulle yapılmış ve halkoyuna aksettirmekte faydalı sonuçlar vermiştir.

Bunlardan başka, Millet Meclisi ve belediye meclisi üye seçimleri de nispi usulle yapılmakta olduğundan, nispi usul, memleketimizin seçim sistemi olmuştur.

Aynı seçmenler tarafından yapılan Milletvekili ve C. Senatosu üyeleri seçiminde ayrı ayrı usul kabul edilmesi, seçmenin iradesinin her iki Mecliste ayrı ayrı aksettirilmesini intacedecektir.

Meselâ 99 000 muteber oy kullanılmış olan bir ilde 2 C. Senatosu üyesi seçilmek istenildiğinde, seçime iştirak eden 3 partiden birisi 34 000 diğeri 33 000 ve üçüncüsü de 32 bin oy almış olsalar mer'i

usule göre, her iki C. Senatosu üyeliğini de 34 000 oy almış olan parti çıkaracak, diğer 2 partinin almış olduğu 65 000 oy temsil edilmemiş olacaktır. Yani seçilmiş olan C. Senatosu üyeleri çoğunluğu değil azınlığı temsil etmiş olacaklardır.

Halbuki nispî sistem tatbik edilirse, (34 ve 33) biner oy almış olan 2 parti birer C. Senatosu üyesi çıkaracaktır ki, böylece $34 + 33 = 67$ bin oy temsil edilmiş olacaktır.

Her ne kadar 100 000 muteber oy kullanılmış olan, 2 partinin iştirak ettiği ve birinin 51 000, diğerinin 49 000 oy aldığı C. Senatosu üyesi seçiminde 2 üye seçilmek istenildiğinde 49 000 oy almış olan parti adayının barajı aşamamış olduğundan her iki üyeliği 51 000 oy almış olan parti çıkaracağından bu sistemin 2 üye çıkaran illerde tesir etmeyeceği ileri sürülmüşse de, bu mahzuru ortadan kaldırmak için, teklifin atıfta bulunduğu 25 Mayıs 1961 gün ve 306 sayılı Kanununun 37 nci maddesinin 4 ncü fıkrası olan (bir seçim çevresinde kullanılan muteber oy puslaları toplamının, o çevreden çıkacak Milletvekili sayısına bölünmesi ile elde edilecek sayıdan az oy alan siyasi partilere veya bağımsız adaylara Milletvekilliği tahsis edilmez. Bu gibi hallerde, milletvekilliği elde edemiyen siyasi partiler veya bağımsız adaylar ve aldıkları oylar nazara alınmaksızın milletvekilleri geriye kalan partiler ve bağımsız adaylar arasında yukardaki fıkra gereğince paylaşılır.) hükmü çıkarılarak sağlamıştır.

Böylelikle 100 000 muteber oy kullanılmış olan bir seçimde iştirak eden ve 51 000 ile 49 000 oy almış olan 2 partinin birer üye ile temsili mümkün kılınmıştır.

Netice itibarıyla, Komisyonunuz teklifin tümünü kabul ettikten sonra, kanun tekniği bakımından metnin birinci maddesinin başındaki (1.) rakamı ile, esas kanununun 1 nci maddesinin ikinci fıkrasının başındaki (2.) rakamının kaldırılması ve birinci maddenin ilk fıkrasındaki (32 nci madde yerine 32 nci maddenin 1, 2, 3 ve 5 nci fıkraları) olarak değiştirilerek kabulünü uygun görmüştür.

Böylece teklifin birinci maddesi ile değiştirilen 24 Mayıs 1961 gün ve 304 sayılı Kanunun birinci maddesi iki fıkra haline getirilmiş, birinci fıkra ile 25 Mayıs 1961 gün ve 306 sayılı Kanunun C. Senatosu üyesi seçimlerinde uygulanacak maddeleri, ikinci fıkrası ile de, 24 Mayıs 1961 gün ve 304 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılan maddeleri tesbit edilmiştir.

Teklifin 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Anayasa Komisyonuna gönderilmeden evvel, talepleri ve Komisyonumuzun kararı ve hile mütalâa beyan etmek için İçişleri Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı İstanbul Muhafifim, söz hakkım mahfuzdur İ. H. Tekinel	Başkanvekili Kars K. Kaya	Sözcü İzmir M. Uyar	Kâtip İçel T. Oğuz
Çanakkale B. Arat	Çorum F. Küreli	Elâzığ Muhafifim N. Güray	İçel Muhafifim M. Arıkan İmzada bulunamadı
İçel Muhafifim C. Kılıç	İzmir K. Özek	Kayseri Muhafifim A. Aras	Kayseri M. Göker
Kırklareli A. Altuğ	Manisa Muhafifim Y. Yakut	Sinop Muhafifim M. Kaptan	Tekirdağ T. Kut
	Zonguldak S. Konak		

Anayasa Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 2/630
Karar No. : 14

29 . 2 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuz, Cumhuriyet Senatosu Tokat Üyesi Zihni Betil ile arkadaşlarının, Cumhuriyet Senatosu Üyeleri Seçimi Kanununun değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi ile bu teklife ilişkin Adalet Komisyonunun 7 Şubat 1964 tarihli ve esas No. 2/630 ve karar 64 sayılı raporunu, yukarıda adı geçen teklif sahibinin ve Hükümet adına Adalet Bakanlığı temsilcilerinin huzurunda incelenmiş ve Hükümetin de iştirakiyle aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır:

1. Halen yürürlükteki kanun hükümlerine göre Cumhuriyet Senatosu üyeleri, her il bir seçim çevresi olmak üzere, liste esasına dayanan izafi çoğunluk sistemine göre seçilmektedirler.

Bu sistemin daha önce tercih edilmiş olması sebebi, Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde üyelerin şahsi vasıflarının seçmen tarafından daha fazla önemle dikkate alınacağı ve bunun sonucunda bir şahsiyetler meclisi olarak bu meclisin kendisine düşen kanunların mükemmeliyetini sağlamak ve Hükümeti ikaz ve murakabe etmek görevlerini daha iyi yerine getirebileceği idi.

Aneak, memleketimizdeki genel seçim denemeleri açıkça göstermektedir ki seçmen vatandaşın oyunu kullanırken asıl dikkat ettiği husus adayların şahsiyetinden ziyade seçime katılan partilerdir. Sırf Cumhuriyet Senatosunun genel oyla seçilen üyelerinin sayısının 150 yi aşmaması dolayısıyla dahi, dar bölge sisteminin bu seçimlerde uygulanması halinde de netice değişmeyecektir. Kaldı ki, bu sistemde dahi seçmen vatandaşın bu temel eğiliminin değişmeyeceğini tahmin ettiren kuvvetli sebepler mevcuttur. Bu durumda, bugün siyasi hayatımızın en çok muhtacolduğu hususun, seçim sonuçlarının değişik siyasi eğilimleri adaletli bir surette temsil etmesi olduğu aşikârdır. Esasen, bu mülâhazalarladır ki, milletvekili seçimleri ile mahallî idareler seçimlerinde de nispi temsil sistemi kabul edilmiştir. Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçiminde de aynı sistemi kabul etmek bütün siyasi seçimlerde en başta gelen bu ihtiyacı karşılayacaktır.

2. Öte yandan, Millet Meclisinde teşekkül eden siyasi iktidara Anayasanın 92 nei maddesinin 5, 8, 9 ve 11 nei fıkraları yoluyla kanun yapılması faaliyetinde halkoyundaki değişiklikleri aksettirici bir etkisi olan Cumhuriyet Senatosu Üyesi seçimleri sonuçlarının seçmen kütlesindeki eğilimlere en sadakatli bir şekilde uyması da yine nispi temsil sisteminin uygulanması suretiyle mümkün olabilir.

3. Ayrıca, nispi temsil sisteminin uygulanması sonucunda her iki yılda bir Cumhuriyet Senatosunun terekübünde vukubulacak değişiklikler köklü ve sert olamayacak ve Millet Meclisinde teşekkül eden iktidarın programını daha kolaylıkla tatbik etmesi mümkün olabilecektir.

4. Komisyonumuz, bu kanun teklifinin Anayasanın 10 neu geçici maddesine aykırı olduğu ve bu itibarla, maddelerine geçilmesini kabul edilmemesi suretiyle teklifin tümünün reddini isteyen bir mülâhazayla da karşılaşmış bulunmaktadır.

Anayasanın söz konusu hükmü, ilk Cumhuriyet Senatosu seçimlerinden sonra iki ve dört yıl sonra yapılacak olan kısmi Senato seçimlerinin zamanını tesbit eden kanun hükmü değiştirilir ve bu seçimlerin Haziran sonu itibarıyla yapılması esası vaz' edilirken yasama organında yorum konusu olmuş bulunmaktaki ve bu yoruma istinaden yapılan değişikliğin de Anayasaya aykırı olmadığı yolunda Anayasa Mahkemesince bir karar alındığı öğrenilmiş bulunmaktadır. Gerçekten, bu hükmün sevk edilmiş maksadının, Senato kısmi seçimlerinin kanun vâzının mevsim bakımından en uygun göreceği zamanda yapılması, seçimler sonucunda seçilecek olan üyelerin altı yıl görevde kalabilmeleri ve bundan böyle, bu seçimlerin tam olarak ikişer yıl aralıkla yapılması gibi üç maksadın birbiriyle telifinden ibaret olduğu; bu üçlü gayeye ulaşabilmek için, ilk Senato seçimlerinin 25 Ekim 1961 de yapılmasından sonra Anayasanın 10 neu geçici maddesinde derpiş edilen seçimlerin behemahal bu tarihten iki ve dört yıl sonraya raslıyacak 25

Ekim günleri yapılmasının şart olmadığı ve bu sürenin Anayasanın ruh ve maksadına uygun ve bu maksadı aşmıyacak bir şekilde bir ileriki Haziran sonuna kadar uzatılmasının mümkün olduğu tesbit edilmiştir.

Bu husus da, Anayasanın söz konusu hükmünde atıfta bulunulan Cumhuriyet Senatosu seçimlerine dair kanunda yapılan bir değişiklikle sağlanmıştır. Böyle olunca, Anayasanın bu kanuna - belli bir süre için olsa dahi - bir nevi Anayasa hükmü niteliği vermediği ve bu kanunun Cumhuriyet Senatosunun ilk iki kısmı seçimi sona erene kadar değiştirilemeyeceği yolundaki iddia yanlıştır. Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçimine dair kanunlar, diğer kanunlardan asla farklı olmayıp bu kanunların her an normal usullerle değiştirilmesi mümkündür. Anayasamız, hattâ bu değişiklikler yoluyla Senato kısmi seçimlerinin zamanında da kesin olarak ayarlanması imkânını verdiği göre, bu imkânı veren Anayasa yazınının, aynı kanunu değiştirmek yoluyla Senato kısmi seçimlerinde seçim sistemini değiştirmek imkânını verdiği de aşikârdır.

Komisyonumuz, bu mülâhazalarla kanun teklifinin tümünü ve maddelerini Anayasaya uygun bulmuş ve kabul etmiştir.

5. Komisyonumuz, teklifin 1 ne maddesini Adalet Komisyonunun değiştirdiği şekilde benimsiyerek bâzı redaksiyon tadilleriyle kabul etmiştir. Bu suretle, Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimlerinde, «baraj» uygulanmayacaktır.

6. Komisyonumuz, teklifin Adalet Komisyonunca aynen kabul edilmiş olan 2 ve 3 ne maddelerini aynen benimsemiştir.

7. Komisyonumuz, İçişleri Komisyonunun 25 Şubat 1964 tarihli, esas no: 2/630 ve karar no: 34 sayılı yazısını da incelenmiş ve bu yazı muhtevasının İktüzük hükümlerine aykırı olduğu neticesine varmıştır.

Gerçekten, bu yazıda İçişleri Komisyonu, kanun teklifinin önce Anayasa Komisyonunda 10 Mart 1964 e kadar incelendikten sonra kendisine iadesini istemekte olup, Meclisimizdeki teamül, konuyu en son inceliyen Komisyonun raporunun - Genel Kurulca farklı bir karar alınmadıkça Genel Kurul görüşmelerinde esas tutulması yolunda olduğuna göre, kendi kendisini esas komisyon olarak tesbit etmiş olmaktadır.

Oysa ki, kanun teklif ve tasarıların komisyonlara havale yetkisi ve bu arada, hangi komisyonun esas komisyon olacağını tesbit yetkisi Başkanlığa aiddolup bu konuda Başkanlıkça alınan kararlar kaideten ancak Genel Kurulun alacağı bir kararla değiştirilebilir.

İktüzüğün 28 ne maddesinin 2 ve 3 ne fıkraları, bir kanun teklifi kendisine havale edilmemiş olup da bu konuda bir mütalâa vermeyi arzu eden Komisyonun, bu teklif kendisine havale edilmiş olan komisyona başvurarak onun mutabakatını araması gerektiğini belirtmektedir. Eğer bu mütalâanın doğrudan doğruya Genel Kurula verilmesi iktiza etseydi, dosya kendisine havale edilmemiş olan komisyonun dosya kendisine havale edilmiş olan bir komisyona müracaat etmesi mecburiyetinin vaz'edilmiş olması izahsız kalırdı.

Aynı sebebe binaen, İktüzüğün söz konusu hükmü uyarınca dosya kendisine havale edilmemiş olan bir komisyonun bu konuda mütalâa vermesine muvafakat eden bir komisyonun, bu konudaki çalışmalarını durdurarak dosyayı mütalâa etmek istiyen komisyona havale etmesi ve bu mütalâa kendisine geldikten sonra aynı konudaki raporunu tekemmül ettirmesi gerekir. Hal böyle iken, Adalet Komisyonunun 6 Şubat 1964 günkü 49 neu Genel Kurul birleşiminin bilgisine sunulan 5 Şubat 1964 tarihli ve karar No: 56 sayılı yazısında dosyanın İçişleri Komisyonuna gönderildikten sonra kendisine iadesine dair yazısında kastedilen anlam bu olmak gerekirken, daha önce 30 Ocak 1964 tarihli, karar No: 53 sayılı olup Başkanlığa hitaben yazılan bu Genel Kurulun bilgisine de sunulmamış olan yazısında belirtildiği tarzda, Adalet Komisyonunun İçişleri Komisyonuna dosyanın sevkine karar verirken raporunu bu sonucu komisyondan önce tamamlaması gerektiği yolundaki kararı, İktüzük hükümlerine aykırı olup, Adalet Komisyonunun böyle bir yetkiye sahibolmadığı aşikârdır. Nitekim, Adalet Komisyonunun, raporunun İçişleri Komisyonunun mütalâasını beklemeksizin 7 Şubat 1964 tarihli, esas No: 2/630 ve karar No: 64 sayılı yazısıyla Başkanlığa sevk etmiş bulunmaktadır.

İçişleri Komisyonu da, yukarıda zikri geçen yazısında Komisyonumuzun 22 Şubat 1964 tarihli, esas No: 2/630 ve karar No: 14 sayılı yazısındaki talebi yerinde görerek dosyanın bu durumda Anayasa Komisyonuna gönderilmesini uygun görmüştür.

Aneak, İçişleri Komisyonu, bu talebimize cevap teşkil eden mezkûr yazısında, İçtüzük hükümlerine aykırı olarak, Anayasa Komisyonuna bir mütalâa vermek üzere müracaatta bulunmamış ve Anayasa Komisyonunun raporunu esas komisyon olarak tetkik etmek yetkisine sahipmişcesine bu raporun üstelik, belli bir süre içinde kendisine sevkini talebetmiştir. Anayasa Komisyonunun, Genel Kurulca ayrıca bu yolda bir karar alınmadıkça bu talebe muvafakat etmeye yetkisi olmadığı aşikârdır.

İçişleri Komisyonunun bu talebi, Komisyonumuza mütalâa vermeye mâtuf bir talep olarak ele alındığı takdirde ise, komisyonumuz, İçtüzüğün 22 nci maddesi muvacehesinde İçişleri Komisyonunu bu konuda yetkili saymamakta ve bu itibarla, İçtüzüğün 28 nci maddesinin 4 ncü fıkrası uyarınca kendisinden istenmemiş olmakla beraber bu mütalâaya lüzum da görmemektedir. Gerçekten, İçişleri Komisyonu, yetkileri Bakanlıklar yetkilerine mütenazır olarak tesbit edilen komisyonlardan olup İçişleri Bakanlığının yetkileri Yasama Meclisleri seçimleriyle ilgili olarak sadece umumi asayişe taallük eylemektedir. İnceleme konusu olan kanun teklifinde ve bu teklife dair Adalet Komisyonu raporunda ise, umumi asayişle ilgili her hangi bir hüküm mevcut değildir. Başkanlık, söz konusu teklifi Yasama Meclisleri seçimlerinin yargı denetimine tabi olması bakımından Adalet Komisyonuna ve siyasi iktidarın çalışmalarına Cumhuriyet Senatosunun terekküp tarzının yapabileceği tesirler bakımından da Anayasa Komisyonuna göndermiş bulunmaktadır. Eğer kanun teklifi mahallî idareler seçimleriyle ilgili olsaydı veya umumi âsâyişin seçimler sırasında muhafazasına mütaallik hükümlerde bir değişiklik yapmayı derpiş etseydi, o zaman İçişleri Komisyonuna havalesi gerekebilirdi. Ayrıca, seçim mevzuatının genel sistematığı bakımından da bu teklifin İçişleri Komisyonuna her hangi bir ilgisi olamayacağı meydandadır.

Yukarıda izah edilen mülâhazalar muvacehesinde, Komisyonumuz işbu raporun öncelik ve ivedilikle görüşülmek üzere doğrudan doğruya Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına karar vermiş bulunmaktadır.

Anayasa Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Ankara	İstanbul	Afyon Karahisar	Afyon Karahisar
<i>B. Apaydın</i>	<i>C. Karca</i>	<i>H. Nur Bâki</i>	<i>A. Yılmaz</i>
Ağrı	Ankara	Ankara	Antalya
<i>R. Polat</i>	<i>F. Börekçi</i>	<i>E. Paksüt</i>	<i>N. Su</i>
Çorum	İstanbul	Kars	Kastamonu
Muhalefet serhim eklidir	Muhalifim	<i>K. Güven</i>	<i>A. Özdikmenli</i>
<i>İ. Tombuş</i>	<i>S. Evren</i>		
Malatya	Malatya	Ordu	Samsun
<i>H. Avni Akşit</i>	<i>M. Delikaya</i>	Muhalifim	Muhalefet serhim ilişiktir.
		<i>R. Aksoy</i>	<i>B. Cömert</i>
	Urfa	Mardin	
	<i>A. Akan</i>	<i>M. Ali Arıkan</i>	

Muhalefet serhimdir

Geçmiş siyasi mücadele ve tecrübelerin ilham ettiği espri ve mülâhazalarla âdeta munhasıran vatandaşlar arasındaki vâkıı uçurumu telâfi, partiler arasındaki münasebetleri samimileştirme gayesini güden nispi temsil usulü bir gaye değil, vasıta olarak Kurucu Meclisçe kabul edilmiş ve münhasıran Millet Meclisi seçimlerine tatbiki tercih edilmiş ve mahzurları düşünülerek baraj tedbirleri alınmış ve mümkün olduğu kadar siyasi buhranlardan kaçınılmak istendiği bir hakikati herkesçe kabul edilmiş iken; buna muvazi olarak B. M. M. de bir istikrar unsuru olması lâzımgelen Senatonun seçimlerinde ekseriyet usulü kabul ile seçimler icra edilmiştir.

Hal böyle iken her zamandan fazla istikrar ve emniyete ihtiyacı bulunan devlet idaremizin, çok endişe ettiğim nispi usulün istikbaldeki doğuracağı buhranlar muvacehesinde bundan uzak ve hattâ uzak olması lâzımgelen Senatonun aynı seçim usulü ile anarşik bir mahiyet alması ihtimalini derpiş eden bu tasarruğun memleket idaresine zarardan başka hiçbir şey getirmeyeceği ve munhasıran partilerin ve partililerin seçim ve seçilme endişelerinden ileriye gidemeyeceği ve binnetice vatandaş vicdanında asla mâkes bulmayacağı inanç ve kanaatle tasarıya muhalifim.

Samsun Milletvekili

Bahri Cömert

C. SENATOSU TOKAT ÜYESİ ZİHNİ BETİL VE 25 ARKADAŞININ TEKLİFİ

Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 1. 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Genel olarak uygulanacak hükümler

Madde 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili seçimi Kanununun 1, 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ve 41 nci maddeleri hükümleri, Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimlerinde de uygulanır.»

2. 24 Mayıs 1961 tarihli ve

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel olarak uygulanacak hükümler

Madde 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 1, 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 nci maddeleriyle 32 nci maddesinin 1, 2, 3 ve 5 nci fıkraları ve 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ve 41 nci maddeleri hükümleri, Cum-

ANAYASA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun değiştirilmesine dair Kanun

MADDE 1. — 1. 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Genel olarak uygulanacak hükümler

Madde 1. — 25 Mayıs 1961 tarihli ve 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 1 ve 2 nci maddeleri, 9 ilâ 31 nci maddeleri, 32 nci maddesinin 1, 2, 3 ve 5 nci fıkraları ve 33 ilâ 41 nci maddeleri hükümleri, Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimlerinde de uygulanır.»

2. 24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senato-

Teklif

304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri Seçimi Kanununun 1 nci maddesi, 2 nci maddesi ile bu maddeye ek (1) sayılı liste, 6, 7, 8, 9, 10, 12 nci maddeleri, 13 ncü maddesinin 1, 2 ve 3 ncü fıkraları, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 ncu maddeleri kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu

huriyet Senatosu üyeleri seçimlerinde de uygulanır.»

24 Mayıs 1961 tarihli ve 304 sayılı Cumhuriyet Senatosu üyeleri seçimi Kanununun 1 nci maddesi, 2 nci maddesi ile bu maddeye ek (1) sayılı liste, 6, 7, 8, 9, 10, 12 nci maddeleri, 13 ncü maddesinin 1, 2 ve 3 ncü fıkraları, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 ncu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa Komisyonu

su üyeleri seçimi Kanununun 1 nci maddesi, 2 nci maddesi ile bu maddeye ek (1) sayılı liste, aynı kanunun 6 ilâ 10 ncu maddeleri, 12 nci maddesi, 13 ncü maddesinin 1, 2 ve 3 ncü fıkraları, 14 ilâ 19 ncu maddeleri hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. — Adalet Komisyonu metni aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Adalet Komisyonu metni aynen kabul edilmiştir.